

TILBAKEFØRT: Byggmester Sissel Norum, tømrer Pål Melgård, byggmester Ellen Giskås og eier Asbjørn Karlsen foran nauset ved Ernst Karlsen landhandel som nå blir restaurert med nytt spontak.

Spontak på gammelmåten

FRAMVERRAN

Ved landhandlermuseet i Venneshamn i Framverran blir det lagt spontak på nauset etter gammelmåten.

Jon Åge Fiskum
fiskum@t-a.no / Tlf. 93 40 92 31

De siste tre-fire årene har Asbjørn Karlsen lagt ned et stort arbeid i å pusse opp den gamle Ernst Karlsen landhandel, og driver i dag landhandlertmuseum i de gamle lokalene. I sommer var det toetasjes nauset som sto for tur. Byggmestrene Ellen Giskås og Sissel Norum fra Inderøy som har spesialisert seg på restaurering av gamle bygninger, og har vært med i store deler av prosessen. De tok også utfordringen på strak arm da Karlsen ønsket å legge nytt spontak på nauset.

Karlsen har fått støtte fra Kulturminnefondet til å pusse opp to av bygningene ved det gamle handelsstedet slik som de framsto i sine glansdager. For å få støtte til arbeidet er det et poeng at det også blir brukt gamle teknikker under selve utførelsen av restaureringen.

Ønsker flere søknader

Kontorsjef Asbjørn Brekke i Kulturminnefondet sier at de har gitt et tilskudd på 145.000 kroner, eller 53 av kostnadene, til restaurering av nauset. Han sier at det er et stort tilskudd, og

KOKING: Ellen Giskås og Sissel Norum under kokingen av grankubbene.

FOTO: RENATE GISKÅS BRØNSTAD

at det ikke kan forventes at fondet vil bidra til restaurering av så mange spontak. Brekke sier at man i dette prosjektet er heldig å ha flinke håndverkere som har spesialisert seg i bygningsvern. Gjennom å bruke de rette teknikene og rette materialkvalitetene sier Brekke at bygningene også får lengre levetid. Brekke sier at Nord-Trøndelag er et fylke med stor bredde i kulturminnene, fra gruvesamfunnet i Meråker til kystkulturen.

– Men vi skulle gjerne hatt flere søknader fra Nord-Trøndelag. Søknadsfristen er 1. november, minner Brekke om. Han tilføyer at Kulturminnefondet støtter restaurering av bygninger som ikke er fredet.

Omstendelig prosess

Byggmestrene Giskås og Norum synes det har vært spennende å

arbeide med prosjektet, og lover at Karlsen får et tak som både er tett og varig. Sponet er lagt i tre lag. Byggmestrene har deltatt i prosessen fra utplukkingen av trærne i skogen, til saging, koking, stikking og den avsluttende leggingen. Datteren til Giskås, Renate Giskås Brønstad har fotografert og dokumentert hele prosessen.

Også i forbindelse med utskifting av andre deler av nauset har byggmestrene brukt gamle metoder. Nuset ved det gamle handelsstedet er trolig bygget rundt 1888, i forbindelse med at landhandelen ble reist. Nuset er godt bevart. Karlsen sier at andreetasjen i nauset ble kalt for oljebua. Forklaringen er at det ble lagret tran og oljeprodukter på loftet. Noe av oljen og trana trakk inn i gulvet og dryppet ned på trebåtene i nauset.

STIKKING: Ellen Giskås stikker sponet av de kokte grankubbene.

FOTO: RENATE GISKÅS BRØNSTAD

LEGGING: Sara Margrete Gilberg Nyjordet fra Steinkjer, som ble kåret til Årets lærling i Nord-Trøndelag 2012, var med på legging av spontaket tidligere i sommer.

FOTO: ELLEN GISKÅS

– Jeg har hørt at det skal ha vært populært å ha båter i nauset, fordi de ble så godt oljet av det som dryppet fra loftet, sier

Karlsen som selv har en aluminiumsbåt i nauset i dag. Han håper at han med tida kan få en mer tidsriktig geitbåt i nauset.